

— اسلام و رفتار سیاسی —

علامه رضا مهربان

www.ketab.ir

کتابخانه

فهرست نویسنده بر اساس اطلاعات فیپسا

سروشنامه	۱	چهران، فلانرسا، ۱۳۷۵	۱
مدان و نام پندیاور	۲	اسلام و رفتار سیاسی، فلانرسا هیران، تهیه‌کننده مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شیئات (جوزمزه‌های علمیه)، قم: حوزه علمیه، قم در مهر ماه، ۱۳۶۰	۲
مستندات لغز	۳	۲۲۶ ص، ۱۳۸۵/۱۴ ص، م	۳
مستندات ظاهری	۴	دیربرخه حیات از طرح‌های پژوهشی، ۷۵	۴
فرهست	۵	کتاب پاسخ	۵
شاکی	۶	۹۷۸-۹۲۲-۵۶۷۷-۳۳۰۰	۶
وضعیت فهرست نویسی	۷	اینها	۷
یادداشت	۸	این اثر با حمایت دیربرخه حیات از طرح‌های پژوهشی، معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه قمیه منتشر شده است.	۸
یادداشت	۹	کتابخانه می ۱۳۶۲-۱۳۶۳، چاپی به صورت روزنامه	۹
موضوع	۱۰	اسلام و سیاست / اخلاق و سیاست / فلسفه - جنبه‌های مذهبی - اسلام Politics / Islam and ethics - Islam / Political aspects - Diplomacy - Religious aspects	۱۰
تلفظ لغز	۱۱	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شیئات	۱۱
تلفظ لغز	۱۲	مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه قم مدیریت	۱۲
پند یا کفر	۱۳	۵۲۳ ص	۱۳
پند یا کفر	۱۴	۸۴۱ ص	۱۴
پند یا کفر	۱۵	۸۴۱ ص	۱۵
پند یا کفر	۱۶	۸۴۱ ص	۱۶
پند یا کفر	۱۷	۸۴۱ ص	۱۷
پند یا کفر	۱۸	۸۴۱ ص	۱۸
پند یا کفر	۱۹	۸۴۱ ص	۱۹
پند یا کفر	۲۰	۸۴۱ ص	۲۰
پند یا کفر	۲۱	۸۴۱ ص	۲۱
پند یا کفر	۲۲	۸۴۱ ص	۲۲
پند یا کفر	۲۳	۸۴۱ ص	۲۳
پند یا کفر	۲۴	۸۴۱ ص	۲۴
پند یا کفر	۲۵	۸۴۱ ص	۲۵
پند یا کفر	۲۶	۸۴۱ ص	۲۶
پند یا کفر	۲۷	۸۴۱ ص	۲۷
پند یا کفر	۲۸	۸۴۱ ص	۲۸
پند یا کفر	۲۹	۸۴۱ ص	۲۹
پند یا کفر	۳۰	۸۴۱ ص	۳۰
پند یا کفر	۳۱	۸۴۱ ص	۳۱
پند یا کفر	۳۲	۸۴۱ ص	۳۲
پند یا کفر	۳۳	۸۴۱ ص	۳۳
پند یا کفر	۳۴	۸۴۱ ص	۳۴
پند یا کفر	۳۵	۸۴۱ ص	۳۵
پند یا کفر	۳۶	۸۴۱ ص	۳۶
پند یا کفر	۳۷	۸۴۱ ص	۳۷
پند یا کفر	۳۸	۸۴۱ ص	۳۸
پند یا کفر	۳۹	۸۴۱ ص	۳۹
پند یا کفر	۴۰	۸۴۱ ص	۴۰
پند یا کفر	۴۱	۸۴۱ ص	۴۱
پند یا کفر	۴۲	۸۴۱ ص	۴۲
پند یا کفر	۴۳	۸۴۱ ص	۴۳
پند یا کفر	۴۴	۸۴۱ ص	۴۴
پند یا کفر	۴۵	۸۴۱ ص	۴۵
پند یا کفر	۴۶	۸۴۱ ص	۴۶
پند یا کفر	۴۷	۸۴۱ ص	۴۷
پند یا کفر	۴۸	۸۴۱ ص	۴۸
پند یا کفر	۴۹	۸۴۱ ص	۴۹
پند یا کفر	۵۰	۸۴۱ ص	۵۰
پند یا کفر	۵۱	۸۴۱ ص	۵۱
پند یا کفر	۵۲	۸۴۱ ص	۵۲
پند یا کفر	۵۳	۸۴۱ ص	۵۳
پند یا کفر	۵۴	۸۴۱ ص	۵۴
پند یا کفر	۵۵	۸۴۱ ص	۵۵
پند یا کفر	۵۶	۸۴۱ ص	۵۶
پند یا کفر	۵۷	۸۴۱ ص	۵۷
پند یا کفر	۵۸	۸۴۱ ص	۵۸
پند یا کفر	۵۹	۸۴۱ ص	۵۹
پند یا کفر	۶۰	۸۴۱ ص	۶۰
پند یا کفر	۶۱	۸۴۱ ص	۶۱
پند یا کفر	۶۲	۸۴۱ ص	۶۲
پند یا کفر	۶۳	۸۴۱ ص	۶۳
پند یا کفر	۶۴	۸۴۱ ص	۶۴
پند یا کفر	۶۵	۸۴۱ ص	۶۵
پند یا کفر	۶۶	۸۴۱ ص	۶۶
پند یا کفر	۶۷	۸۴۱ ص	۶۷
پند یا کفر	۶۸	۸۴۱ ص	۶۸
پند یا کفر	۶۹	۸۴۱ ص	۶۹
پند یا کفر	۷۰	۸۴۱ ص	۷۰
پند یا کفر	۷۱	۸۴۱ ص	۷۱
پند یا کفر	۷۲	۸۴۱ ص	۷۲
پند یا کفر	۷۳	۸۴۱ ص	۷۳
پند یا کفر	۷۴	۸۴۱ ص	۷۴
پند یا کفر	۷۵	۸۴۱ ص	۷۵
پند یا کفر	۷۶	۸۴۱ ص	۷۶
پند یا کفر	۷۷	۸۴۱ ص	۷۷

انتشارات: ۳۷۷۳۵۵۴۷ - ۲۵۰

مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه

تلفن تماس: ۰۸۶۰-۳۷۷۳-۳۷۷۴۵۴۷۳-۲۵

نشانی فروشگاه اینترنتی

www.NashreHowzeh.ismc.ir

نشر حوزه در ابتدا و اینستاگرام

@Nashre Howzeh

مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات

اسلام و رفتار سیاسی

نویسنده: غلامرضا مهربان

تهیه‌کننده: مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات (حوزه های علمیه)

ناشر: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شایک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۷۷-۳۴-۰

تلف: ۰۲۵-۳۲۹۲۳۲۵۱

تلفکس: ۰۲۵-۳۲۹۴۰۱۷۷

آدرس: قم - خیابان شهید صدوقی (ره)، مجتمع شهید صدوقی (ره)، فاز ۳

این اثر با حمایت «دبیرخانه حمایت از طرح‌های پژوهشی» معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه چاپ شده است.

فهرست مطالب

مقدمه	۹
-------------	---

فصل اول: کلیات

تبیین موضوع تحقیق و بیان اهمیت آن	۱۳
معنا و مفهوم رفتار سیاسی متدینانه	۱۶
بسترشناسی ایجاد شبهه در زمینه رفتار سیاسی متدینانه	۲۵
رابطه آموزه‌های دینی با رفتار سیاسی	۳۱
چارچوب مفهومی تحقیق	۳۲
نظریه «دو فطرت»	۳۲

فصل دوم: تربیت اعتقادی و رفتار سیاسی

تأثیر متقابل بینش‌ها و کنش‌ها	۴۱
۱. توحید افعالی و رفتار سیاسی متدینانه	۴۷
۲. توحید عبادی و رفتار سیاسی متدینانه	۵۵
۳. اعتقاد به معاد و رفتار سیاسی	۶۱
۴. آثار اعتقاد به معاد بر رفتار سیاسی	۶۵
الف) ایجاد تعهد و مسئولیت در رفتار سیاسی	۶۵
ب) کنترل رفتار سیاسی افراد و حل تعارضات سیاسی	۶۸
ج) بلند همتی، دور اندیشی و آینده‌نگری در رفتار سیاسی	۷۰

- د) کاهش یا از بین رفتن ترس از مرگ در رفتارهای سیاسی ۷۱
۵. ولایت باوری و رفتار سیاسی ۷۵
۶. تأثیر ولایت باوری بر رفتار سیاسی ۷۹
- الف) مشخص کردن سمت و سوی اصلی رفتار سیاسی ۸۰
- ب) راهگشایی برای رفتار سیاسی مطلوب در شرایط پیچیده ۸۲
- ج) رشد و تعالی رفتار سیاسی ۸۹

فصل سوم: تربیت اخلاقی و رفتار سیاسی

۱. تأثیر متقابل گرایش‌ها و کنش‌ها ۱۰۳
۲. جایگاه تربیت سیاسی در تربیت اخلاقی ۱۰۷
۳. تأثیر فضایل و رذایل اخلاقی بر رفتار سیاسی ۱۱۶
- الف) رجا و ضد آن (قبوط) ۱۲۲
- ب) توکل و ضد آن (حرص) ۱۲۷
- ج) رفق و ضد آن (خُرق) ۱۳۲
- د) تَوَدَّه (ثانی) و ضد آن تسرّع (شتابزدگی) ۱۳۹
- ه) صفح و ضد آن (انتقام) ۱۴۶

فصل چهارم: تربیت فقهی و رفتار سیاسی

۱. جایگاه فقه سیاسی در مجموعه فقه ۱۶۰
۲. عرصه فقه سیاسی ۱۶۵
۳. فقه سیاسی و رفتار سیاسی ۱۷۲
۴. تأثیر قواعد فقه سیاسی بر رفتار سیاسی ۱۷۶
- الف) پاسخ‌گویی به مسائل جدید و مشخص کردن رفتار سیاسی مناسب ۱۷۷
- ب) پاسخ‌یابی سریع و رفتار سیاسی مطلوب، بدون مراجعه به مجتهد ۱۷۸
- ج) نظام‌مند کردن مقررات و تنظیم رفتار سیاسی حاکمان و مردم ۱۷۹

مقدمه

از گذشته تا کنون اسلام در همه ابعادش با شبهات و کج فهمی‌هایی از طرف دشمنان یا دوستان ساده لوح مواجه بوده است. بسیاری از این شبهات به بعد اجتماعی و سیاسی اسلام بر می‌گردد. پیروزی انقلاب اسلامی و تشکیل جمهوری اسلامی و بروز برخی مشکلات در عرصه عملی سیاست، بر این شبهات از نظر کمی و کیفی افزود.

هدف اصلی شبهه‌های گوناگون، اثبات ضعف و نقص اسلام در بعد اجتماعی و سیاسی بوده و اینکه آموزه‌های دینی ظرفیت تولید نظام سیاسی و به تبع آن رفتار سیاسی متناسب با پیچیدگی‌های اجتماعی عصر حاضر را نداشته، و در عرصه اجتماعی و در کشاکش رویدادهای سیاسی، توانایی ارائه نوع خاصی از رفتار سیاسی دینی و متدینانه متناسب با خود را ندارد.

باید توجه داشت که هر چند اقدام شبهه‌افکنان نتیجه یکسانی را به بار می‌آورد، اما انگیزه یکسانی ندارند و در یک طیف جای نمی‌گیرند. برخی از روی دشمنی با اصل اسلام و جمهوری برخاسته از آن و بعضی متأثر از شبهه‌افکنی دشمنان و یا به علت فهم نادرست از آموزه‌های دینی ناخواسته بر آتش این شبهه‌ها دمیده و آن را شعله‌ور کرده‌اند. کتاب پیش‌رو که به همت محقق محترم جناب آقای غلامرضا مهربان گردآوری شده است، تلاش دارد به این شبهات پاسخ دهد. محورهای اصلی مورد بحث در این کتاب،

عبارت‌اند از: رابطه تربیت اعتقادی و رفتار سیاسی؛ تربیت اخلاقی مرتبط با رفتار سیاسی؛ تربیت فقهی متناسب با رفتار سیاسی؛ در پایان نیز به بیان راهکارهایی برای متدینانه شدن رفتار سیاسی، پرداخته است.

امید است این تلاش گامی در عرصه شبهه‌زدایی از بعد اجتماعی و سیاسی اسلام به ویژه در حوزه رفتار سیاسی باشد.

در این مجال لازم می‌دانیم از تلاش‌های همه عزیزانی که در به ثمر رسیدن این اثر نقش داشته‌اند، خصوصاً نویسنده محترم جناب آقای غلامرضا مهربان و ارزیابان علمی، حجج اسلام آقایان محمدجواد نوروزی و نجف لک‌زایی، و مدیر گروه سیاست و جامعه مرکز مطالعات حجت‌الاسلام ابوالحسن بکتاش، تقدیر و تشکر نماییم.

مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات

حوزه‌های علمیه